

**การพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างจรรยาบรรณวิชาชีพครู
ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต**
**DEVELOPMENT OF GUIDELINES FOR ENHANCING CODE OF ETHICS OF TEACHING
PROFESSION WITHIN PRE-SERVICE TEACHERS OF FACULTY OF EDUCATION,
PHUKET RAJABHAT UNIVERSITY**

สมเกียรติ สัจจารักษ์^{1*}

Somkiat Sadjarak^{1*}

มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต, 21 ม.6 ต.รัษฎา อ.เมือง จ.ภูเก็ต 83000 ประเทศไทย¹
Phuket Rajabhat University, 21 Moo 6, Tambon Ratsada, Maung, Phuket 83000 Thailand¹

*Corresponding author E-mail: toldrak@hotmail.com

(Received: 12 May, 2023; Revised: 14 Nov, 2023; Accepted: 2 Dec, 2023)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาแนวทางการเสริมสร้างจรรยาบรรณวิชาชีพครู 2) เพื่อประเมินแนวทางการเสริมสร้างจรรยาบรรณวิชาชีพครู และ 3) เพื่อประเมินผลการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน 19 คน ครูพี่เลี้ยง 50 คน อาจารย์นิเทศก์ 20 คน และครูในโรงเรียน 38 คน จากโรงเรียนเครือข่ายจำนวน 19 โรงเรียน ที่นักศึกษาออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ปีการศึกษา 2565 ได้มาด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบประเมินผลการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และ 2) แนวคำถามสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ตรวจสอบความถูกต้องของการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีสามเส้า

ผลการวิจัย พบว่า 1) แนวทางการเสริมสร้างจรรยาบรรณวิชาชีพครู มี 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย (1) ศึกษาเรียนรู้ข้อมูลพื้นฐาน (2) ร่วมงานกันหลากหลายฝ่าย (3) มากมายด้วยกิจกรรม (4) ทำกิจกรรมเชิงบูรณาการ (5) ประสานอย่างต่อเนื่อง 2) แนวทางการเสริมสร้างจรรยาบรรณวิชาชีพครูของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก และ 3) นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมีการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู 5 ด้าน ประกอบด้วย (1) จรรยาบรรณต่อตนเอง (2) จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ (3) จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ (4) จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ และ (5) จรรยาบรรณต่อสังคม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: การพัฒนา, จรรยาบรรณวิชาชีพครู, นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏ

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์

ABSTRACT

The purposes of this study were to: 1) develop guidelines for enhancing the code of ethics of the teaching profession, 2) evaluate the guidelines for enhancing the code of the ethics of teaching profession, and 3) assess the practices of the code of ethics of teaching profession within pre-service teachers studying at the Faculty of Education, Phuket Rajabhat University. The target groups consisted of 50 supervising teachers, 19 school administrators, 20 university supervisors, and 38 school teachers from 19 target schools where the 5th-year students from the Faculty of Education practiced teaching professional experience during the academic year 2022. The target groups were selected by purposive sampling. Research instruments included 1) an evaluation form to evaluate the practices of the code of ethics of teaching profession within pre-service teachers, and 2) a series of questions for group discussions. The statistical analysis used comprised of mean, standard deviation, content analysis was used to analyze the qualitative data, and data validation through triangulation.

The results revealed that; 1) the guidelines for enhancing the code of ethics of teaching profession within the pre-service teachers consisted of five steps: (1) study basic information, (2) collaborating with several departments, (3) organizing various activities, (4) integrating activities, and (5) maintaining continuous coordination between departments; 2) Expert evaluations reported that the guidelines for enhancing the code of ethics of teaching profession within the pre-service teachers were generally appropriate for high level; and 3) the results from assessing pre-service teachers' practices of the code of ethics for teaching profession have pointed out that those pre-service teachers demonstrated behavior aligned with five dimensions of the code of ethic at a high level overall.

KEYWORDS: Development, Code of Ethics of Teaching Profession, Pre-service Teachers, Faculty of Education, Rajabhat University

บทนำ

ครูเป็นวิชาชีพที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกช่วงวัย ครูต้องมีความเชี่ยวชาญในเนื้อหาที่สอน มีทักษะการใช้เทคโนโลยี การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ มีทักษะในการสื่อสารกับผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงกับประสบการณ์เดิมกับความรู้ใหม่ และสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตัวเอง นอกจากนี้ครูต้องเป็นผู้มีจิตตาคิด มีความรัก ความห่วงใยผู้เรียน ด้วยความสำคัญดังกล่าว ครูสภาจึงได้กำหนดมาตรฐานวิชาชีพขึ้นเพื่อเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะและคุณภาพที่พึงประสงค์ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องประพฤติปฏิบัติตาม ทั้งมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ มาตรฐานการปฏิบัติงาน ตลอดจนมาตรฐานการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการประพฤติตนของผู้ประกอบวิชาชีพเพื่่อดำรงไว้ซึ่งชื่อเสียง ฐานะ เกียรติ และศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพตามจรรยาบรรณของวิชาชีพที่ครูสภากำหนด (Secretariat Office of the Teachers' Council of Thailand, 2019)

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต เป็นสถาบันการผลิตครู พัฒนาครู และพัฒนาวิชาชีพครู เพื่อท้องถิ่นและสังคม โดยมีศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู (Teaching Profession Training Center) ทำหน้าที่กำกับดูแลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาและข้อบังคับครูสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ประกอบด้วย มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ มาตรฐานการปฏิบัติงาน และมาตรฐานการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครู ได้แก่ จรรยาบรรณต่อตนเอง ต่อวิชาชีพ ต่อผู้รับบริการ ต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ และต่อสังคม (Teaching Profession Training Center of Phuket Rajabhat University, 2021; Secretariat Office of the Teachers' Council of Thailand, 2019)

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเป็นกระบวนการที่สำคัญอย่างยิ่งของการผลิตครู มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ นักศึกษาครูนำความรู้ในวิชาต่าง ๆ ไปประยุกต์ใช้ รวมทั้งเรียนรู้และสังสรรค์ประสบการณ์วิชาชีพครู ฝึกความรับผิดชอบ ความอดทน การมีมนุษยสัมพันธ์กับผู้อื่น ตลอดจนการทำงานร่วมกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องในโรงเรียนและชุมชน นอกจากนี้เป็นการเปิดโอกาสให้มหาวิทยาลัย

นำองค์ความรู้ เทคนิควิธีการสอนใหม่ ๆ ไปเผยแพร่แก่ชุมชน แล้วนำข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) จากสถานศึกษามาปรับปรุงและพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาให้ดียิ่งขึ้น จากผลการประเมินการปฏิบัติงานของนักศึกษาที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ปีการศึกษา 2564 พบว่า นักศึกษายังปฏิบัติตนไม่เป็นตามมาตรฐานการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครู เช่น แต่งกายไม่เรียบร้อยเหมาะสม ขาดจิตอาสาในการช่วยเหลืองานต่าง ๆ ของสถานศึกษา ขาดความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษา ไม่ตรงต่อเวลา ขาดการพัฒนาตนเองด้านวิชาชีพเพื่อเพิ่มความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่สอน การบริหารจัดการชั้นเรียนและเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ไม่น่าสนใจ รวมทั้งไม่ได้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้เป็นปัจจุบัน และขาดการเตรียมการสอนล่วงหน้า ไม่ได้นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นส่งครูพี่เลี้ยง หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้หรือฝ่ายวิชาการของโรงเรียนเพื่อพิจารณาตรวจสอบก่อนนำไปใช้เป็นต้น (Teaching Profession Training Center of Phuket Rajabhat University, 2021; Secretariat Office of the Teachers' Council of Thailand, 2019) แม้ว่าในระหว่างเรียน นักศึกษาจะได้รับการพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพครูผ่านรายวิชาต่าง ๆ เช่น รายวิชาความเป็นครู รายวิชาการฝึกปฏิบัติวิชาชีพครูระหว่างเรียน 1-2 และกิจกรรมบ่มเพาะความเป็นครู เป็นต้น แต่ยังไม่เพียงพอต่อการเสริมสร้างจรรยาบรรณวิชาชีพครูให้กับนักศึกษา

จากสภาพปัญหาดังที่กล่าวมาในข้างต้น จึงเห็นควรที่จะมีการศึกษาแนวทางการเสริมสร้างจรรยาบรรณวิชาชีพครูของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยนำแนวคิดการพัฒนาเชิงบูรณาการที่เน้นการมีส่วนร่วมมาใช้ออกแบบการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งเป็นการบูรณาการร่วมกันตั้งแต่สถาบันผลิตครู องค์กรวิชาชีพครู หน่วยงานผู้ใช้ครู และนักศึกษาครู โดยมีสถาบันผลิตครูทำหน้าที่เป็นผู้ประสานการทำงานให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันเพื่อให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Secretariat Office of the Teachers' Council of Thailand, 2022) ผลการศึกษาสามารถเป็นแนวทางเสริมสร้างให้กับนักศึกษาครูมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานวิชาชีพครูทั้งด้านความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ มาตรฐาน

การปฏิบัติงานและมาตรฐานการปฏิบัติงานเพื่อดำรงไว้ซึ่งชื่อเสียง ฐานะ เกียรติ และศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพตามจรรยาบรรณของวิชาชีพที่คุรุสภากำหนด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

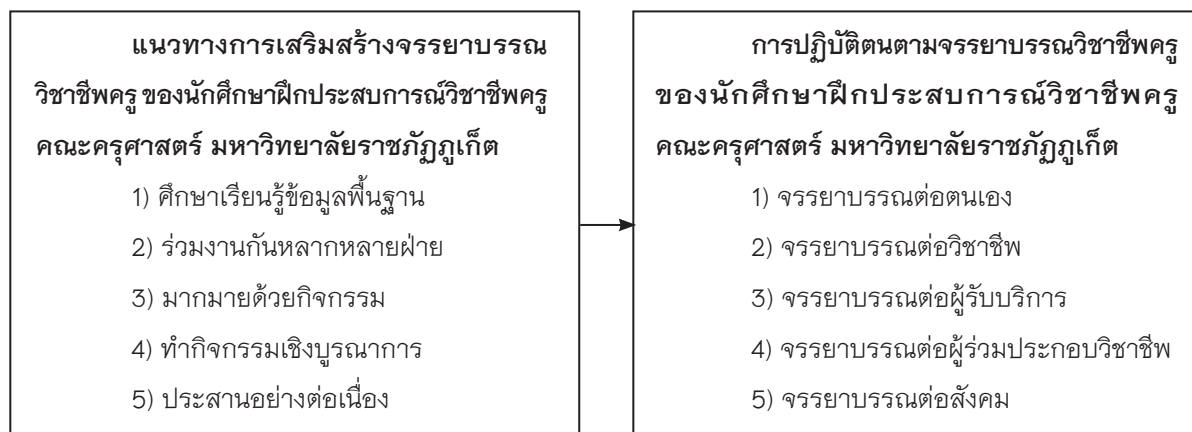
1. พัฒนาแนวทางการเสริมสร้างจรรยาบรรณวิชาชีพครู ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

2. ประเมินแนวทางการเสริมสร้างจรรยาบรรณวิชาชีพครูของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

3. ประเมินผลการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนา (Research and Development) แบ่งการวิจัยเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างจรรยาบรรณวิชาชีพครูของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

แหล่งข้อมูลสำคัญ

1. ผู้บริหารโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ปีการศึกษา 2565 จำนวน 100 คน ได้มาด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง เป็นผู้บริหารโรงเรียนที่เข้าร่วมสัมมนาผู้บริหารสถานศึกษา ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ ที่จัดโดยคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

2. ครูพี่เลี้ยงที่โรงเรียนมอบหมายให้ดูแลและติดตามการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษาของนักศึกษาชั้นปีที่ 5 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 301 คน ได้มาด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง เป็นครูพี่เลี้ยงที่เข้าร่วมกิจกรรมสัมมนาผู้บริหารสถานศึกษา ครูพี่เลี้ยง และ

อาจารย์นิเทศก์ ที่จัดโดยคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

3. อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต จำนวน 75 คน ได้มาด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง เป็นอาจารย์ที่ได้รับการแต่งตั้งจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตให้ทำหน้าที่เป็นอาจารย์นิเทศก์ ดูแล นิเทศก์ และติดตามการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในสถานศึกษาของนักศึกษาชั้นปีที่ 5 ปีการศึกษา 2565

4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู พ.ศ. 2546 มาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 จรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2556 การพิจารณาการประพฤติผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2549 แบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2550 แนวคิดคุณลักษณะครูที่ดี การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู แนวทางการส่งเสริมจรรยาบรรณวิชาชีพครู แนวคิดการพัฒนาคุณธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครูเชิงบูรณาการที่เน้นการมีส่วนร่วมของ

ทุกภาคส่วน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา
จรรยาบรรณวิชาชีพครู

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบบันทึกความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน
ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ที่มีต่อการปฏิบัติตน
ตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูของนักศึกษาฝึกประสบการณ์
วิชาชีพครู

2. แบบบันทึกผลการสร้างชุมชนการเรียนรู้
เพื่อพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพครู (E-PLC) ของนักศึกษา
ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

3. แบบวิเคราะห์เอกสาร

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. แบบบันทึกความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน
ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ ที่มีต่อการปฏิบัติตน
ตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูของนักศึกษาฝึกประสบการณ์
วิชาชีพครู มีขั้นตอนดังนี้

1.1 กำหนดประเด็นในการแสดงความคิดเห็น
ของผู้บริหาร ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ต่อการปฏิบัติตน
ตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูของนักศึกษาฝึกประสบการณ์
วิชาชีพครู

1.2 สร้างแบบบันทึกความคิดเห็น ประกอบ
ด้วยการประพจน์ปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู
ของนักศึกษา และบทบาทของสถานศึกษาในการเสริมสร้าง
จรรยาบรรณวิชาชีพครูให้นักศึกษา

2. แบบบันทึกผลการสร้างชุมชนการเรียนรู้
เพื่อพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพครู (E-PLC) ของนักศึกษา
ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีขั้นตอนการสร้างและ
หาคุณภาพดังนี้

2.1 ศึกษารูปแบบบันทึกผลการสร้างชุมชน
การเรียนรู้เพื่อพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพครู (E-PLC)
ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ที่สถาบัน
ครูพัฒนา สำนักงานเลขาธิการคุรุสภากำหนด

2.2 สร้างแบบบันทึกผลการสร้างชุมชน
การเรียนรู้เพื่อพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพครู (E-PLC)
สำหรับบันทึกผลการพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพครู ของ
นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ประกอบด้วย ปัญหา
การประพจน์ปฏิบัติตนของนักศึกษา แนวทางการปรับปรุง
แก้ไข และผลการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

3. แบบวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.1 ศึกษาแบบวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัย
ที่เกี่ยวข้อง จากเอกสารตำราวิชาการต่าง ๆ

3.2 สร้างแบบวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัย
ที่เกี่ยวข้องสำหรับใช้บันทึกผลการวิเคราะห์เอกสารและ
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 1 มิถุนายน ถึง วันที่
30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2564 มีรายละเอียดดังนี้

1. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต
จัดสัมมนาผู้บริหาร ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์
เพื่อร่วมกันสะท้อนผลการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณ
วิชาชีพครู ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และ
นำเสนอผลการสะท้อนความคิดเห็นต่อการปฏิบัติตน
ตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูของนักศึกษาฝึกประสบการณ์
วิชาชีพครู

2. โรงเรียนเครือข่ายที่นักศึกษาออกไป
ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สร้างชุมชนการเรียนรู้เพื่อ
พัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพครู สะท้อนผลการปฏิบัติตน
ของนักศึกษา โดยบันทึกผลการสร้างชุมชนการเรียนรู้
เพื่อพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพครู (E-PLC) ส่งศูนย์ฝึก
ประสบการณ์วิชาชีพครู 2 ครั้ง/ภาคเรียน

3. การวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา
แนวทางการเสริมสร้างจรรยาบรรณวิชาชีพครูของนักศึกษา
ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ประกอบด้วย ข้อบังคับคุรุสภา
ว่าด้วยใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู พ.ศ. 2546 ข้อบังคับ
คุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562
ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2556
ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยการพิจารณาการประพฤติผิด
จรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2549 ข้อบังคับคุรุสภา
ว่าด้วยแบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ
พ.ศ. 2550 แนวคิดคุณลักษณะของครูที่ดี การฝึกประสบการณ์
วิชาชีพครู แนวทางการส่งเสริมจรรยาบรรณวิชาชีพครู
แนวคิดการพัฒนาคุณธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู
เชิงบูรณาการที่เน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน และ
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพครู

4. นำผลที่ได้จากข้อ 1 ถึงข้อ 3 ร่างแนวทางการ
เสริมสร้างจรรยาบรรณวิชาชีพครูของนักศึกษา
ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ตรวจสอบความถูกต้องของการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีสามเส้า (Triangulation)

ระยะที่ 2 การประเมินแนวทางการเสริมสร้างจรรยาบรรณวิชาชีพครู ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

กลุ่มเป้าหมาย

ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนเครือข่ายคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตที่มีประสบการณ์ดูแลนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอย่างน้อย 3 ปี 3 คน และครูโรงเรียนเครือข่ายที่เป็นแบบอย่างด้านการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูและมีประสบการณ์ดูแลนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมาแล้ว อย่างน้อย 3 ปี 2 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบประเมินความเหมาะสมของแนวทางการเสริมสร้างจรรยาบรรณวิชาชีพครู ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผล และแนวทางการเสริมสร้างจรรยาบรรณวิชาชีพครู ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

2. สร้างแบบประเมินความเหมาะสมแนวทางการเสริมสร้างจรรยาบรรณวิชาชีพครู ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำนวน 10 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับของ Likert คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณาความเหมาะสมของแบบประเมินฯ ดังนี้ ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ย ≥ 2.50 หมายถึง มีความเหมาะสม ไม่ต้องปรับปรุงแก้ไข และคะแนนเฉลี่ย ≤ 2.50 หมายถึง ไม่เหมาะสม ต้องปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ (Buason, 2019)

3. นำร่างแบบประเมินความเหมาะสมฯ ที่สร้างขึ้นเสนอผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาแบบประเมินความเหมาะสมฯ พบว่า มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.20–5.00 ซึ่งมีคุณภาพอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 5–30 ธันวาคม พ.ศ. 2564

โดยนำร่างแนวทางการเสริมสร้างจรรยาบรรณวิชาชีพครูของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่สร้างขึ้นจากระยะที่ 1 เสนอผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน ประเมินความเหมาะสมโดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ระยะที่ 3 การประเมินผลการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

กลุ่มเป้าหมาย

โรงเรียนเครือข่ายการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ปีการศึกษา 2565 จำนวน 19 โรงเรียน รวม 222 คน ได้มาด้วยการเลือกแบบเจาะจงเป็นโรงเรียนที่คณะครุศาสตร์ ส่งนักศึกษาไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเป็นประจำทุกปีการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนเข้าร่วมกิจกรรมกับคณะครุศาสตร์อย่างสม่ำเสมอ ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน 19 คน ครูพี่เลี้ยง 50 คน อาจารย์นิเทศก์ 20 คน ครูในโรงเรียน 38 คน ประเมินด้านการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู ของนักศึกษา และนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 95 คน ประเมินด้านการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของตนเอง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบประเมินผลการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

2. แนวคำถามสนทนากลุ่มการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. แบบประเมินผลการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีขั้นตอนดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผล และศึกษาแนวทางการเสริมสร้างจรรยา

บรรณวิชาชีพครู ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อกำหนดหัวข้อการประเมิน

1.2 สร้างแบบประเมินผลการปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู ประกอบด้วย จรรยาบรรณต่อตนเอง ต่อวิชาชีพ ต่อผู้รับบริการ ต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ และต่อสังคมของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำนวน 14 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ ของ Likert คือ มากที่สุด มากปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

1.3 นำแบบประเมินผลการปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูฯ ที่สร้างขึ้นเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน 3 คน ครูผู้สอน 2 คน มีประสบการณ์ดูแลนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูไม่น้อยกว่า 3 ปี และได้รับการยกย่องจากคุรุสภาประพฤติปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูโดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณา คือ ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ย ≥ 2.50 หมายถึง มีความเหมาะสม ไม่ต้องปรับปรุงแก้ไข และคะแนนเฉลี่ย ≤ 2.50 หมายถึง ไม่เหมาะสม ต้องปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ (Buason, 2019) พบว่า แบบประเมินผลการปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูฯ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.00–4.20 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

1.4 ปรับปรุงแก้ไขแบบประเมินผลการปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูฯ ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

2. แนวคำถามสนทนากลุ่มการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีขั้นตอนดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) และแนวทางการเสริมสร้างจรรยาบรรณวิชาชีพครู ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

2.2 สร้างแนวคำถามการสนทนากลุ่มการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ประกอบด้วย การปฏิบัติตามจรรยาบรรณ ต่อตนเอง ต่อวิชาชีพ ต่อผู้รับบริการ ต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ และต่อสังคมของนักศึกษา จำนวน 20 ข้อ

2.3 นำแนวคำถามการสนทนากลุ่มฯ เสนอผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน 3 คน ครูผู้สอน 2 คน มีประสบการณ์ดูแลนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูไม่น้อยกว่า 3 ปี และได้รับการยกย่องจากคุรุสภาประพฤติปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู พิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำมาพิจารณาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence: IOC) โดยพิจารณาคัดเลือกข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป และได้แนวคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป จำนวน 13 ข้อ เพื่อนำไปใช้เป็นแนวคำถามในการจัดสนทนากลุ่ม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 4 มกราคม ถึงวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2565 มีขั้นตอนดังนี้

1. ประสานผู้อำนวยการโรงเรียนเครือข่ายที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย ทั้ง 19 โรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลการวิจัย

2. นำแนวทางการเสริมสร้างจรรยาบรรณวิชาชีพครูที่ผ่านการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิระยะที่ 2 ไปทดลองใช้กับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ระหว่างวันที่ 4 มกราคม ถึงวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ.2565 เป็นเวลา 3 เดือน

3. ส่งแบบประเมินผลการปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูฯ จำนวน 222 ชุด ทางไปรษณีย์ให้กลุ่มเป้าหมายประเมินผลการปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ได้รับแบบสอบถามกลับคืน 222 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

4. จัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ผู้บริหารโรงเรียน ครูพี่เลี้ยง ครูในโรงเรียน และอาจารย์นิเทศก์ของโรงเรียนเครือข่ายให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมแนวทางการดูแลนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของแต่ละโรงเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ตรวจสอบความถูกต้องของการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีสามเส้า (Triangulation)

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 การพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างจรรยาบรรณวิชาชีพครู ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เป็นแนวทางการเสริมสร้างจรรยาบรรณวิชาชีพครูเชิงบูรณาการ ที่เน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ประกอบด้วย นักศึกษา สถาบันผลิตครู หน่วยงานผู้ใช้ครู องค์กรวิชาชีพครู และสถาบันทางสังคมต่าง ๆ มีรายละเอียด ดังนี้

1. ศึกษาเรียนรู้ข้อมูลพื้นฐาน (Study Basic Information) เป็นการศึกษาเรียนรู้ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาครู การผลิตครูสำหรับสถาบันผลิตครู และการดูแลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสำหรับหน่วยงานผู้ใช้ครู

1.1 นักศึกษาครู ศึกษา ติดตาม ข้อมูลเกี่ยวกับวิชาชีพครูตามที่องค์กรวิชาชีพกำหนด เช่น ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณของวิชาชีพ ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ เป็นต้น รวมทั้งความรู้ต่าง ๆ ด้านการจัดการเรียนรู้ เพื่อประโยชน์ต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และการเตรียมตัวเข้าสู่วิชาชีพของตนเอง

1.2 สถาบันผลิตครู ติดตามข้อมูล หลักเกณฑ์ และวิธีการผลิตครูตามที่องค์กรวิชาชีพครูกำหนดอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการผลิตครู รวมทั้งการส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะครู

1.3 หน่วยงานผู้ใช้ครู เข้าร่วมกิจกรรมสัมมนาเพื่อรับทราบแนวทางการดูแลนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูจากสถาบันผลิตครูอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปใช้วางแผนดูแลนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่องค์กรวิชาชีพครูกำหนด

2. ร่วมงานกันหลากหลายฝ่าย (Work Collaborative with Several Departments) เป็นการดำเนินงานร่วมกันจากหลายหน่วยงาน เช่น องค์กรวิชาชีพครู สถาบันผลิตครู หน่วยงานผู้ใช้ครู นักศึกษาครู และสถาบันทางสังคมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพครูให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ตามบทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบ ดังนี้

2.1 องค์กรวิชาชีพครู กำหนดแนวทางการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ส่งเสริมให้วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพชั้นสูง ยกย่องครูผู้มีจรรยาบรรณเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่

องค์กรวิชาชีพ สนับสนุนงบประมาณการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพครูให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เช่น ชุดฝึกอบรมจรรยาบรรณวิชาชีพครู เป็นต้น

2.2 สถาบันผลิตครู พัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพครูให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูด้วยการจัดกิจกรรมจิตอาสา กิจกรรมวันครู กิจกรรมเสริมความรู้ในวันสำคัญต่าง ๆ เพื่อบ่มเพาะความเป็นครูให้นักศึกษาครู พัฒนาให้มีความรู้ ทักษะ และคุณธรรมทั้งวิชาชีพครูและวิชาเอกจนสำเร็จการศึกษาออกไปรับใช้สังคม เช่น กิจกรรมค่ายดาราศาสตร์ กิจกรรมวันวิทยาศาสตร์ของวิชาเอกวิทยาศาสตร์ทั่วไป กิจกรรมวันภาษาไทย กิจกรรมวันสุนทรภู่ ของวิชาเอกภาษาไทย รวมทั้งกิจกรรมวันเด็ก เป็นต้น

2.3 หน่วยงานผู้ใช้ครู เป็นโรงเรียนเครือข่ายที่คณะครูศาสตร์ ส่งนักศึกษาไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ปฐมนิเทศชี้แจงกฎระเบียบต่าง ๆ ของโรงเรียนให้นักศึกษาทราบ รวมทั้งจัดชั่วโมงสอนและจัดครูพี่เลี้ยงดูแลนักศึกษา ตลอดจนส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนเช่น การฝึกเป็นพิธีกรในกิจกรรมต่าง ๆ การทำงานร่วมกับชุมชน การเข้าร่วมกิจกรรมเนื่องในวันสำคัญทางศาสนา เป็นต้น รวมทั้งประสานความร่วมมือในการนิเทศติดตาม การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูกับสถาบันผลิตครูเป็นระยะจนกระทั่งนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเสร็จสิ้น

2.4 นักศึกษาครู ปฏิบัติงานและปฏิบัติตามตามกรอบมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาที่คุรุสภากำหนด พัฒนาตนเองให้มีความรู้และทักษะการจัดการเรียนรู้ในศาสตร์สาขาวิชาที่สอน รวมทั้งความรู้ต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับการประกอบวิชาชีพครู เช่น การศึกษาวิเคราะห์หลักสูตร การจัดทำหน่วยและแผนการจัดการเรียนรู้ การผลิตสื่อและอุปกรณ์การสอน การทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน เป็นต้น

2.5 สถาบันทางสังคมต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพครูให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เช่น วัดเป็นสถานที่สำหรับพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม จิตใจที่ดีงามให้แก่ครู สถาบัน

สื่อสารมวลชนจะต้องนำเสนอข้อมูล ข่าว เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดจากการกระทำผิดจรรยาบรรณของครูอย่างตรงไปตรงมา และเที่ยงธรรม เป็นต้น เพื่อให้วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพที่ได้รับการยอมรับ

3. มากมายด้วยกิจกรรม (Provide a Number of Activities) สถาบันผลิตครู หน่วยงานผู้ใช้ครู และองค์กรวิชาชีพครู จะต้องจัดให้มีกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจรรยาบรรณวิชาชีพครู ดังนี้

3.1 สถาบันผลิตครูจัดกิจกรรมสัมมนานักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเป็นระยะ ตลอดปีการศึกษา โดยอาจเชิญครูผู้ได้รับรางวัล เช่น รางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหจักรุศุ์ต้นแบบ เป็นต้น ร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูร่วมกับนักศึกษาเพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้เกิดขึ้นกับนักศึกษา

3.2 สถาบันผลิตครูจัดกิจกรรมปมเพาะคุณลักษณะความเป็นครูให้นักศึกษาครู ตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 จนกระทั่งสำเร็จการศึกษา โดยแต่ละสาขาจัดกิจกรรมร่วมกับโรงเรียนและชุมชน เพื่อให้นักศึกษาเข้าร่วมจัดกิจกรรมให้โรงเรียนและชุมชน เช่น กิจกรรมวิชาการเนื่องในวันสำคัญ ๆ กิจกรรมกีฬาภายใน กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา เป็นต้น

3.3 สถาบันผลิตครูจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์เพื่อพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพให้นักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ เช่น การพานักศึกษาไปปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น ร่วมกับนักเรียน ครู ผู้ปกครอง องค์กรปกครองท้องถิ่น เป็นต้น ซึ่งช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีให้เกิดขึ้นระหว่างครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

3.4 สถาบันผลิตครูจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ครูพี่เลี้ยง ผู้บริหารสถานศึกษา และอาจารย์นิเทศก์ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู การจัดการเรียนรู้ และความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อหาแนวทางแก้ไข พัฒนา ส่งเสริมจรรยาบรรณของนักศึกษาให้ดีขึ้น

3.5 หน่วยงานผู้ใช้ครู จัดกิจกรรมการสร้างชุมชนการเรียนรู้พัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพครู (E-PLC) เพื่อให้นักศึกษา ครูพี่เลี้ยง ผู้บริหารสถานศึกษา รวมทั้งครูในโรงเรียนที่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูที่ดี

ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้และเสนอแนะแนวทางการประพฤติปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูที่ดีให้นักศึกษา

3.6 องค์กรวิชาชีพครู สนับสนุนงบประมาณให้สถาบันผลิตครู จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมจรรยาบรรณวิชาชีพครูให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู รวมทั้งสนับสนุนงบประมาณการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบแนวทาง และนวัตกรรมเพื่อพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพครูให้บุคลากรในสถาบันผลิตครู

4. ทำกิจกรรมเชิงบูรณาการ (Work on Integrated Activities) สถาบันผลิตครู และหน่วยงานผู้ใช้ครู จะต้องจัดกิจกรรมบูรณาการเพื่อส่งเสริมจรรยาบรรณวิชาชีพครูให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ดังนี้

4.1 สถาบันผลิตครู จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการคุณธรรมความเป็นครูที่ดีในทุกรายวิชา เช่น หลักสูตรวิชาชีพครู รายวิชาความเป็นครูสอนให้นักศึกษาได้เข้าใจคุณลักษณะของครูที่ดี คุณธรรมที่จำเป็นสำหรับครู การนำข่าวที่เกิดขึ้นกับครูและบุคลากรทางการศึกษามาให้นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นร่วมกัน ให้นักศึกษาได้เรียนรู้ สัมภาษณ์ การปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน เป็นต้น รายวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา ให้นักศึกษาผลิตสื่อการสอนให้ครูนำไปใช้ เป็นต้น ส่วนหลักสูตรแต่ละสาขา เช่น สาขาการศึกษาปฐมวัย จัดกิจกรรมโดยฝึกให้นักศึกษารักและเมตตาต่อเด็ก ให้นักศึกษาได้ทำกิจกรรมร่วมกับเด็ก ๆ ในโรงเรียน เป็นต้น

4.2 สถาบันผลิตครู ควรให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูพี่เลี้ยง และครูในโรงเรียนได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมการปฐมนิเทศ สัมมนานักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อสะท้อนปัญหาการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของนักศึกษาที่ผ่าน ๆ มา รวมทั้งเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีให้นักศึกษาได้นำไปประพฤติปฏิบัติ

4.3 สถาบันผลิตครู ควรจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างอาจารย์นิเทศก์ ร่วมกับครูพี่เลี้ยง ผู้บริหารสถานศึกษา รวมทั้งครูในโรงเรียน เกี่ยวกับการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของนักศึกษาระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

4.4 หน่วยงานผู้ใช้ครูควรให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ชุมชนจัดขึ้น โดยเฉพาะกิจกรรมส่งเสริมด้านวัฒนธรรม ประเพณี

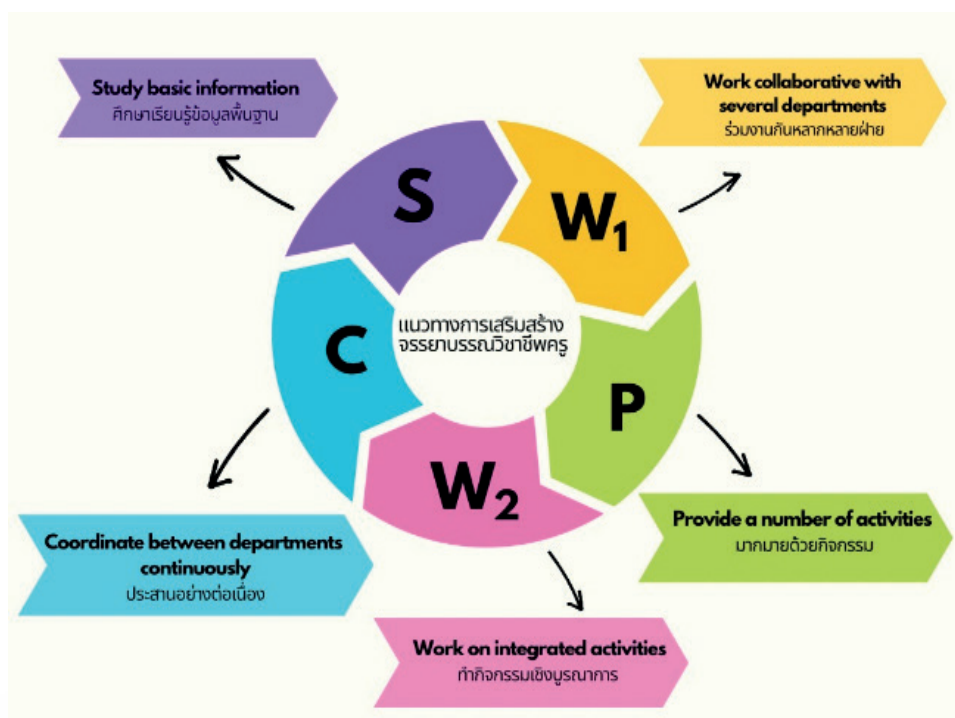
ของท้องถิ่น เพื่อให้นักศึกษาสามารถนำความรู้ที่ได้รับมาบูรณาการร่วมกับการเรียนการสอนให้กับนักเรียนตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูด้านจรรยาบรรณต่อสังคม ซึ่งครูจะต้องปฏิบัติตนเป็นผู้นำในการอนุรักษ์และพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา สิ่งแวดล้อม รักษาผลประโยชน์ของส่วนรวมและยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

5. ประสานอย่างต่อเนื่อง (Coordinate Between Departments Continuously) การเสริมสร้างจรรยาบรรณวิชาชีพครูให้เกิดขึ้นแก่นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูนั้น จำเป็นจะต้องกระทำอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ โดยมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ติดต่อสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ เพื่อให้เกิดความร่วมมือ ดังนี้

5.1 ศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของสถาบันผลิตครู ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกลางในการติดต่อประสานงานระหว่างหน่วยงานผู้ใช้ครูกับสถาบันผลิตครูด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาโดยเฉพาะ การประสานความร่วมมือ ในการพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง

5.2 สถาบันผลิตครู สร้างช่องทางการติดต่อสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ ติดตามการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา ร่วมกับโรงเรียนเครือข่าย เช่น กลุ่มไลน์ผู้บริหารโรงเรียน ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ กลุ่มไลน์นักศึกษา เป็นต้น

จากผลแนวทางการเสริมสร้างจรรยาบรรณวิชาชีพครูของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สามารถกำหนดดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 แนวทางการเสริมสร้างจรรยาบรรณวิชาชีพครูของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ตอนที่ 2 การประเมินแนวทางการเสริมสร้างจรรยาบรรณวิชาชีพครู ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์

วิชาชีพครู โดยผู้ทรงคุณวุฒิ แสดงรายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การประเมินความเหมาะสมแนวทางการเสริมสร้างจรรยาบรรณวิชาชีพครูของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยผู้ทรงคุณวุฒิ (N=5)

แนวทางการเสริมสร้างจรรยาบรรณวิชาชีพครู	μ	σ	ความเหมาะสม
1. ศึกษาเรียนรู้ข้อมูลพื้นฐาน	3.81	0.56	มาก
2. ร่วมงานกันหลากหลายฝ่าย	4.06	0.53	มาก
3. มากมายด้วยกิจกรรม	3.84	0.59	มาก
4. ทำกิจกรรมเชิงบูรณาการ	4.20	0.52	มาก
5. ประสานอย่างต่อเนื่อง	4.10	0.58	มาก
ภาพรวม	4.00	0.56	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า แนวทางการเสริมสร้างจรรยาบรรณวิชาชีพครูของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.00$, $\sigma=0.56$) ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ตามที่กำหนดไว้ในระยะที่ 2 คือ $\mu=3.50$, $\sigma=1.00$ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ทำกิจกรรมเชิงบูรณาการ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.20$, $\sigma=0.52$)

รองลงมาคือ ประสานอย่างต่อเนื่อง ($\mu=4.10$, $\sigma=0.58$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ศึกษาเรียนรู้ข้อมูลพื้นฐาน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu=3.81$, $\sigma=0.56$)

ตอนที่ 3 การประเมินผลการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู แสดงรายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การประเมินการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู (N=222)

การปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูของนักศึกษา	μ	σ	การปฏิบัติตาม
1. จรรยาบรรณต่อตนเอง	4.12	0.61	มาก
2. จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ	4.05	0.71	มาก
3. จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ	3.95	0.70	มาก
4. จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ	4.61	0.55	มากที่สุด
5. จรรยาบรรณต่อสังคม	4.80	0.45	มากที่สุด
ภาพรวม	4.31	0.60	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมีการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.31$, $\sigma=0.60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การปฏิบัติตามจรรยาบรรณต่อสังคม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.80$, $\sigma=0.45$) รองลงมา คือ การปฏิบัติตามจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.61$, $\sigma=0.55$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การปฏิบัติตามจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\mu=3.95$, $\sigma=0.70$)

สรุปผลการวิจัย

1. แนวทางการเสริมสร้างจรรยาบรรณวิชาชีพครูของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ มี 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) ศึกษาเรียนรู้ข้อมูลพื้นฐาน 2) ร่วมงานกันหลากหลายฝ่าย 3) มากมายด้วยกิจกรรม 4) ทำกิจกรรมเชิงบูรณาการ 5) ประสานอย่างต่อเนื่อง

2. แนวทางการเสริมสร้างจรรยาบรรณวิชาชีพครูของนักศึกษาในภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

3. นักศึกษามีการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) จรรยาบรรณต่อตนเอง 2) จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ 3) จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ 4) จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ และ 5) จรรยาบรรณต่อสังคม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

การอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องแนวทางการเสริมสร้างจรรยาบรรณวิชาชีพครูของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต มีประเด็นที่น่าสนใจมาอภิปรายผล ดังนี้

1. แนวทางการเสริมสร้างจรรยาบรรณวิชาชีพครูของนักศึกษา มี 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) ศึกษาเรียนรู้ข้อมูลพื้นฐาน 2) ร่วมงานกันหลากหลายฝ่าย 3) มากมายด้วยกิจกรรม 4) ทำกิจกรรมเชิงบูรณาการ และ 5) ประสานอย่างต่อเนื่อง มีประเด็นที่น่าสนใจมาอภิปรายผลดังนี้

1.1 ศึกษาเรียนรู้ข้อมูลพื้นฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพชั้นสูงที่ต้องถ่ายทอดความรู้ มีจรรยาบรรณวิชาชีพครู มีใบอนุญาตประกอบการสอนและสำนักงานเลขาธิการคุรุสภาทำหน้าที่กำกับดูแลวิชาชีพ ดังนั้นนักศึกษาครูจึงต้องรู้ข้อบังคับต่าง ๆ ที่องค์กรวิชาชีพกำหนดเพื่อนำไปประพฤติปฏิบัติตนทั้งในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูและเตรียมเข้าสู่วิชาชีพครู สถาบันผลิตครูจะต้องศึกษาข้อมูลพื้นฐานและติดตามข่าวสารจากองค์กรวิชาชีพครูเพื่อวางแผนการผลิตบัณฑิตครูได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สำนักงานเลขาธิการคุรุสภากำหนด และหน่วยงานผู้ใช้ครูต้องศึกษาข้อมูลที่จำเป็นตลอดจนเข้าร่วมกิจกรรมกับทางสถาบันผลิตครูเพื่อนำหลักเกณฑ์และวิธีการต่าง ๆ ไปวางแผนดูแลนักศึกษาได้ถูกต้อง เช่น การกำหนดชั่วโมงการปฏิบัติการสอน ชั่วโมงการปฏิบัติงานสนับสนุนการสอน การจัดครูพี่เลี้ยง การปฏิบัติหน้าที่ครู การจัดการเรียนรู้ และความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน เป็นต้น ดังที่ครุฑา ชัยสุวรรณ (Chaisuwan, 2017) ได้กล่าวไว้ว่า การดูแลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพนั้นผู้บริหารโรงเรียน อาจารย์นิเทศก์ และตัวนักศึกษาเองจะต้องศึกษาข้อมูลด้านครุศึกษาอยู่เสมอ สอดคล้องกับสุพรทิพย์ ธนภัทรโชติวัต (Thanaphatchottiwat, 2018)

ที่ศึกษาพบว่า ครูในศตวรรษที่ 21 จะต้องเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ศึกษาเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองให้มีความรู้ทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะความรู้ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู

1.2 ร่วมงานกันหลากหลายฝ่าย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การเสริมสร้างจรรยาบรรณวิชาชีพครูให้ประสบความสำเร็จจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ ตามบทบาทหน้าที่ โดยองค์กรวิชาชีพครูทำหน้าที่กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเพื่อให้สถาบันผลิตครูนำไปวางแผนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาร่วมกับหน่วยงานผู้ใช้ครู รวมทั้งจัดกิจกรรมบ่มเพาะความเป็นครู พัฒนาให้มีความรู้ สมรรถนะ และคุณธรรมให้แก่นักศึกษาครูเพื่อเตรียมเข้าสู่วิชาชีพครู นอกจากนี้สถาบันทางสังคมต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพครูให้แก่ นักศึกษา เช่น วัดเป็นสถานที่สำหรับพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม จิตใจที่งดงามให้แก่ครู เป็นต้น ดังที่ศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต (Teaching Profession Training Center of Phuket Rajabhat University, 2021) ได้กล่าวไว้ว่า การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สถาบันการผลิตครูต้องร่วมมือกับหน่วยงานผู้ใช้ครูในการดูแลให้คำปรึกษาและช่วยเหลือ นักศึกษาที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอย่างใกล้ชิด ฝึกการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน เป็นแบบอย่างที่ดีในการอนุรักษ์ประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น ใช้หลักกลยุธมิตรในการปฏิบัติต่อสังคมมีจิตสำนึกอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนส่งเสริมการแสดงภาวะผู้นำในการทำงานเพื่อชุมชนและสังคม เพื่อการผลิตครูที่มีคุณภาพ (Prommarin, 2018)

1.3 มากมายด้วยกิจกรรม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สถาบันผลิตครูจะต้องจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจรรยาบรรณวิชาชีพครูร่วมกับหน่วยงานผู้ใช้ครูให้แก่ศึกษาครูตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 จนเตรียมเข้าสู่วิชาชีพครู เช่น กิจกรรมจิตอาสาช่วยเหลือโรงเรียนในการผลิตสื่อการสอน กิจกรรมเสริมความรู้ให้แก่นักเรียน และเมื่อนักศึกษาออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู หน่วยงานผู้ใช้ครูจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจรรยาบรรณวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง ตลอดปีการศึกษา เช่น การสร้างชุมชน

การเรียนรู้เพื่อพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพครู (E-PLC) ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้บริหารโรงเรียน ครูพี่เลี้ยงครูในโรงเรียน และอาจารย์นิเทศก์ ได้ร่วมสะท้อนผลการปฏิบัติงานและการปฏิบัติตนของนักศึกษาเป็นรายบุคคลพร้อมให้แนวทางเพื่อการพัฒนาที่ดีขึ้น ดังที่ไพฑูริย์ สีนลารัตน์ (Sinlarat, 2017) กล่าวไว้ว่า การจัดกิจกรรมระหว่างการศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเพื่อให้นักศึกษาระหนักถึงความรับผิดชอบต่อวิชาชีพและต่อสังคมซึ่งควรจัดขึ้นอย่างสม่ำเสมอ ต่อเนื่องและสัมพันธ์กันตลอดเวลาสอดคล้องกับคุณธรรม สัจจพิบูล (Satjapiboon, 2019) ที่ศึกษาพบว่า กิจกรรมบ่มเพาะความเป็นครู และกิจกรรมเสริมหลักสูตรในแต่ละชั้นปีช่วยหล่อหลอมให้นักศึกษามีจรรยาบรรณวิชาชีพครูสูงขึ้น

1.4 ทำกิจกรรมเชิงบูรณาการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูจะต้องจัดกิจกรรมที่บูรณาการความร่วมมือจากหลากหลายหน่วยงาน โดยเฉพาะสถาบันผลิตครูและหน่วยงานผู้ใช้ครูจะต้องร่วมกันจัดกิจกรรมบูรณาการเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งกิจกรรมเสริมสร้างจรรยาบรรณวิชาชีพครูที่สถาบันผลิตครูจัดขึ้นควรได้มีการเชิญครูที่มีความประพฤติในการปฏิบัติงานและการปฏิบัติตนที่สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีให้นักศึกษาได้ ไปร่วมพูดคุย แลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกับอาจารย์นิเทศก์ ดังที่เพชรสุตา ภูมิพันธ์ (Phumipan, 2017) ได้กล่าวไว้ว่า กิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นเพื่อพัฒนานักศึกษาคูควรจัดเป็นแบบบูรณาการ โดยใช้สถานการณ์ที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาให้นักศึกษาได้ศึกษาร่วมกับอาจารย์ผู้สอนครู ผู้บริหาร ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น คณะกรรมการสถานศึกษาด้วยจะเกิดประสิทธิภาพมากขึ้น สอดคล้องกับ อนุสรณ์ จันทรประทักษ์ (Chanprathak, 2018) ที่ศึกษาพบว่า การจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจรรยาบรรณวิชาชีพครูให้บรรลุผลเกิดจากความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการทำงานร่วมกันแบบบูรณาการ ตามบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบ

1.5 ประสานอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เป็นเพราะว่าการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา จะต้องมีการบูรณาการความร่วมมือการดำเนินงานจากหลายฝ่ายอย่างต่อเนื่อง อาทิเช่น สถาบันผลิตครูเป็นหน่วยงานหลัก

ในการประสานกับองค์กรวิชาชีพ และหน่วยงานผู้ใช้ครูเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นและเชิญเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ หรือศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูหรือศูนย์บ่มเพาะความเป็นครู ทำหน้าที่ประสานความร่วมมือในการพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพครู เป็นต้น ดังที่สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (Secretariat Office of the Teachers' Council of Thailand, 2021) กล่าวไว้ว่า การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา สถาบันผลิตครูจะมีศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูทำหน้าที่ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นให้กับนักศึกษา องค์กรวิชาชีพ และหน่วยงานผู้ใช้ครูได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ ชีวัน เขียววิจิตร (Khieovichit, 2023) ที่ศึกษาพบว่า ศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูทำหน้าที่ประสานฝ่ายนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเพื่อพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพครูของนักศึกษา และจัดอบรม สัมมนา เพื่อเพิ่มศักยภาพครูพี่เลี้ยงในการดูแลนักศึกษา ส่งเสริมพัฒนานักศึกษาให้เป็นครูมืออาชีพ

2. การประเมินแนวทางการเสริมสร้างจรรยาบรรณวิชาชีพครูของนักศึกษา พบว่า ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า แนวทางได้พัฒนาขึ้นจากการวิเคราะห์ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ของครูพี่เลี้ยงผู้บริหารสถานศึกษา และอาจารย์นิเทศก์ที่ร่วมกันสะท้อนความคิดเห็นสภาพปัญหาการประพฤติปฏิบัติตนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูชั้นปีที่ 5 ในปีการศึกษาที่ผ่านมา รวมทั้งข้อเสนอแนะแนวทางในการเสริมสร้างจรรยาบรรณวิชาชีพครูของนักศึกษาที่เหมาะสมและรายงานผลชุมชนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพ (E-PLC) สำหรับนักศึกษาที่โรงเรียนแต่ละแห่งรายงานกลับมายังศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ตลอดจนศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพครู แล้วนำมาพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างจรรยาบรรณวิชาชีพครูของนักศึกษา และเสนอผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ ก่อนนำไปทดลองใช้กับโรงเรียนเครือข่าย ทำให้ได้แนวทางการเสริมสร้างจรรยาบรรณวิชาชีพครูที่มีความเหมาะสมในระดับมาก ดังที่สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (Secretariat Office of the Teachers' Council of Thailand, 2019) ได้กล่าวไว้ว่า แนวทางการเสริมสร้าง

จรรยาบรรณวิชาชีพครูให้นักศึกษาที่เหมาะสม นั้นควรบูรณาการความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ มีกิจกรรมบ่มเพาะความเป็นครู และกิจกรรมเสริมสร้างความรู้ สรณะ และคุณธรรม อย่างต่อเนื่องจนเตรียมเข้าสู่ วิชาชีพ สอดคล้องกับ อับดุลฮาซิม อาแด และอับบรอเฮง อาลฮูเซน (Ardae and Alhusein, 2018) ที่ศึกษาพบว่า การพัฒนาให้นักศึกษาเป็นครูมืออาชีพที่มีความรับผิดชอบ ในหน้าที่และปฏิบัติตามแนวทางและจรรยาบรรณ วิชาชีพครูได้เป็นอย่างดีนั้น อาจารย์นิเทศก์ ครูพี่เลี้ยงและ ผู้บริหารสถานศึกษา ควรร่วมกันดูแลและให้คำปรึกษา การฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษาอย่าง ใกล้ชิดและต่อเนื่อง

3. การประเมินการปฏิบัติตามจรรยาบรรณ วิชาชีพครูของนักศึกษา พบว่า ในภาพรวม นักศึกษามี การปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูทั้ง 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) จรรยาบรรณต่อตนเอง 2) จรรยาบรรณ ต่อวิชาชีพ 3) จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ 4) จรรยาบรรณ ต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ และ 5) จรรยาบรรณต่อสังคม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าแนวทาง การเสริมสร้างจรรยาบรรณวิชาชีพครูที่พัฒนาขึ้นช่วย ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจและสร้างความตระหนักถึง ความสำคัญของจรรยาบรรณวิชาชีพครูให้กับนักศึกษา ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมากขึ้น รวมทั้งองค์กรวิชาชีพครู สถาบันผลิตครู หน่วยงานผู้ใช้ครู และสถาบันทางสังคม จัดโครงการและกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจรรยาบรรณ วิชาชีพครูให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู อย่างต่อเนื่องจนเตรียมเข้าสู่วิชาชีพครู ดังที่พิณสุดา สิริธรงค์ศรี (Siritharungsiri, 2017) ได้กล่าวไว้ว่า จรรยาบรรณ วิชาชีพครูมีความสำคัญที่ครูจะต้องประพฤติปฏิบัติตาม จรรยาบรรณของวิชาชีพอย่างเคร่งครัด รวมทั้งมีคุณธรรม ของการเป็นครูที่ดี ประกอบด้วย การมีจิตวิญญาณของ ความเป็นครู ซื่อสัตย์ อดทนเสียสละเพื่อศิษย์ เป็นผู้ให้ ความรักและเมตตาศิษย์ เพื่อพัฒนาศิษย์ให้เป็นคนดี

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษามี การปฏิบัติตามจรรยาบรรณต่อสังคมมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าระหว่างการศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู นักศึกษาได้ทำงานร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในโรงเรียน เช่น

การช่วยเหลืองานต่าง ๆ ของครูในกลุ่มสาระและชุมชน การช่วยเหลือครูคนอื่น ๆ ในโรงเรียนไม่เฉพาะครูพี่เลี้ยง หรือครูในกลุ่มสาระเดียวกันเท่านั้น ทั้งในด้านการจัดการ เรียนรู้ เช่น การใช้แอปพลิเคชันต่าง ๆ การสร้างชิ้นงานด้วย โปรแกรม Canva เป็นต้น และงานอื่น ๆ เช่น ช่วยการสอน แทนกรณีที่ครูในกลุ่มสาระติดภาระกิจเร่งด่วน ช่วยฝึกซ้อม กีฬาและดนตรีให้กับนักเรียน ช่วยจัดสถานที่สำหรับจัด กิจกรรม พานักเรียนไปห้องพยาบาล ตกแต่งและซ่อมแซม สื่อการเรียนรู้ ช่วยบริการและคอยดูแลบุคลากรที่มาติดต่อ กับโรงเรียน การปฏิบัติงานและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ในกลุ่มนักศึกษาร่วมกัน เป็นต้น ซึ่งสะท้อนให้เห็นการปฏิบัติ ตามจรรยาบรรณต่อสังคมอย่างเด่นชัด ดังที่ นักรบ หมี่แสน (Meesand, 2017) ได้กล่าวไว้ว่า บทบาทสำคัญของครู คือ การทำงานร่วมกับสังคมภายในโรงเรียน เป็นสมาชิก ที่ดีของสังคมภายในโรงเรียน เป็นผู้คอยประสานงาน ระหว่างบ้านกับโรงเรียนและชุมชน สอดคล้องกับอุษา พรหมรินทร์ (Prommarin, 2018) ที่ศึกษาพบว่า การเข้าร่วม กิจกรรมกับชุมชนของผู้บริหารและครูในโรงเรียนเป็น การสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนและชุมชน รวมทั้งสร้างตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสังคมร่วมกัน ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และเป็นการเสริมสร้างจรรยา บรรณต่อสังคมให้ผู้ประกอบวิชาชีพครู

สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การปฏิบัติตามจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องจากนักศึกษาส่วนใหญ่ ยังมีการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่ตนเอง สอนที่ไม่เพียงพอ ตลอดจนประสบการณ์เกี่ยวกับการนำ แนวคิด เทคนิควิธีการ หรือความรู้ใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้ ในการออกแบบจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนยังไม่ได้ เท่าที่ควร ดังที่พิณสุดา สิริธรงค์ศรี (Siritharungsiri, 2017) ได้กล่าวไว้ว่า การส่งเสริมให้ผู้ประกอบวิชาชีพครู มีการประพฤติปฏิบัติตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ มีความสำคัญต่อกระบวนการผลิต การพัฒนา และการใช้ครู โดยเฉพาะจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ ครูจะต้องมีจิต วิญญาณของความเป็นครู เป็นผู้สร้างแรงบันดาลใจ ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน สอดคล้องกับ วัชรรา เสนาจักร (Senajuk, 2017) ที่ศึกษาพบว่า นักศึกษา

ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูควรพัฒนาตนเองให้มีความรอบรู้ในศาสตร์การสอนควบคู่ไปกับความเป็นครู มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรับผิดชอบ ควบคุมอารมณ์ และไม่โกรธง่าย และปฏิบัติตามจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการด้วยความรัก ความเมตตา ความปรารถนาดี ต่อผู้เรียนอย่างเป็นมิตรและเป็นที่พึ่งพาของศิษย์

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สถาบันผลิตครูควรจัดกิจกรรมบ่มเพาะความเป็นครู การจัดการเรียนรู้ในรายวิชาชีพครูควรปลูกฝังจิตวิญญาณความเป็นครู จรรยาบรรณวิชาชีพครู โดยเฉพาะจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ ให้แก่นักศึกษาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 จนเตรียมเข้าสู่วิชาชีพครู
2. สถาบันผลิตครูควรนำแนวทางการเสริมสร้างจรรยาบรรณที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ทั้ง 5 ขั้นตอน ไปบูรณาการร่วมกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน เพื่อปลูกฝังคุณลักษณะความเป็นครู จรรยาบรรณวิชาชีพครู มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา เป็นต้น ให้เกิดขึ้นแก่นักศึกษา

3. หน่วยงานผู้ใช้ครูควรกิจกรรมเสริมสร้างจรรยาบรรณวิชาชีพครู ควบคู่กับการพัฒนาความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ ให้แก่นักศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาผลการประเมินการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูของนักศึกษาตามสาขาวิชาเพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศให้แต่ละสาขาวิชากำหนดแนวทาง การเสริมสร้างจรรยาบรรณวิชาชีพครูให้เหมาะสมกับบริบทของของนักศึกษา
2. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูของนักศึกษาเพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลสำหรับวางแผนพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของสถาบันผลิตครู
3. ควรมีการศึกษาโรงเรียนเครือข่ายที่ประสบความสำเร็จในการนำแนวทางการเสริมสร้างจรรยาบรรณวิชาชีพครูไปใช้ เพื่อสังเคราะห์เป็นแนวทางการเสริมสร้างจรรยาบรรณวิชาชีพครู ให้กับสถาบันผลิตครูและหน่วยงานผู้ใช้ครูนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมตามบริบท

เอกสารอ้างอิง

- Ardae, A. and Alhusein, I. (2018). *The study of results of teaching professional practicum on students in teaching Islamic Education Program, Yala Rajabhat University*. Yala: Yala Rajabhat University. [In Thai]
- Buason, R. (2019). *Research and educational innovation development*. Bangkok: Chulalongkorn University Press. [In Thai]
- Chaisuwan, S. (2017). *Educational and teacher professional development*. Bangkok: Chulalongkorn University Press. [In Thai]
- Chanprathak, A. (2018). *Development of promoting passion and faith in the teaching profession model for education student*. Maha Sarakham: Rajabhat Maha Sarakham University. [In Thai]
- Khievichit, C. (2023). The development of student teacher center system of Patumwan Demonstration School. *Journal of Education Research Faculty of Education, Srinakharinwirot University*, 18(1), 162–167. [In Thai]
- Meesand, N. (2017). *Teaching profession and professional teacher development*. Bangkok: Chulalongkorn University Press. [In Thai]

- Prommarin, U. (2018). *The performance abide by the code of ethics of the teachers in the public schools, the Office of Phar Nakhon Si Ayutthaya Primary Educational Service Area 2*. Pathum Thani: Rajamangala University of Technology Thanyaburi. [In Thai]
- Phumipan, P. (2017). *Educational and teacher professional development*. Bangkok: Chulalongkorn University Press. [In Thai]
- Satjapiboon, S. (2019). The evaluation of professional learning community in teacher professional ethics developing through the information technology systems (E-PLC). *Journal of Education Research*, 14(2), 118–137. [In Thai]
- Secretariat Office of the Teachers' Council of Thailand. (2019). *Principle of professional standards for educationalist, 2019*. Bangkok: Kurusapa Printing Ladphrao. [In Thai]
- Secretariat Office of the Teachers' Council of Thailand. (2021). *Ethics in professional learning community (E-PLC)*. Bangkok: Kurusapa Printing Ladphrao. [In Thai]
- Secretariat Office of the Teachers' Council of Thailand. (2022). *The regulation of the Teachers' Council of Thailand on professional licenses, 2022*. Bangkok: Kurusapa Printing Ladphrao. [In Thai]
- Senajuk, W. (2017). *A teaching evaluation of pre-service teacher students in biology major in education program of Rajabhat Maha Sarakham University*. Maha Sarakham: Rajabhat Maha Sarakham University. [In Thai]
- Sinlarat, P. (2017). *Educational and teacher professional development*. Bangkok: Chulalongkorn University Press. [In Thai]
- Siritharungsiri, P. (2017). *Teaching profession and professional teacher development*. Bangkok: Chulalongkorn University Press. [In Thai]
- Teaching Profession Training Center of Phuket Rajabhat University. (2021). *Handbook of professional internship 1–2*. Phuket: Phuket Rajabhat University. [In Thai]
- Thanaphatchottiwat, S. (2018). *The development of teaching profession experience model for enhancing the required characteristics of teacher in the 21st century*. Phitsanulok: Naresuan University. [In Thai]